

29-03-2016

Sagsnr.
2015-0146230

BILAG 2

**Københavns Kommunes Risikostyringspolitik 2016 –
2017 – Revideret marts 2016**

Dokumentnr.
2015-0146230-3

Sagsbehandler
Mads Neubert

Indholdsfortegnelse:

1	Risikostyringspolitik.....	3
1.1	Model for risikostyring	4
2	Forsikring.....	5
2.1	Selvforsikring.....	5
3	Ansvarsfordeling.....	6
3.1	Økonomiudvalget.....	6
3.2	Økonomiforvaltningen	7
3.2.1	Ekstern forsikringsrådgivning	7
3.2.2	Ekstern skadebehandling	7
3.2.3	Valg af forsikringsystem.....	8
3.2.4	Byggeri København (ByK)	8
3.2.5	Københavns Ejendomme (KEjd)	9
3.2.6	Hovedstadens Beredskab.....	10
3.3	Fagforvaltningerne	10
3.3.1	Teknik og Miljøforvaltningen (TMF).....	11
3.4	Institutioner og decentrale enheders ansvar.....	11
4	Kommunens forsikringsordning: Hvem er omfattet?	12
4.1	Hvad er omfattet af forsikringsordningen: Forsikrede aktiver	12
4.1.1	Forsikringsregister (Insubiz)	12
4.2	Anmeldelse af forsikringskader	12
4.2.1	Hensættelse ved ansvarskrav.....	13
4.2.2	Regres.....	13
4.3	Præmie	13

4.4	Selvrisiko.....	14
4.5	Erstatningsprincip og vurdering af tab.....	14
5	Forsikringsprogram	15
5.1	Selvforsikret, med intern forsikringsordning: Ansvar og motorkøretøjer	15
5.2	Ekstern katastrofedækning, med intern forsikringsordning: Bygninger og løsøre	15
5.2.1	Ekstern genforsikring - katastrofedækning	15
5.2.2	Intern forsikringsordning.....	16
5.3	Eksternt forsikret: Entrepriser og anlægsarbejder.....	17
5.3.1	Branddækning af eksisterende bygninger under entrepriser	17
5.3.2	Pligt til at tegne ekstern branddækning af nybyggerier under entreprisen	17
5.3.3	Entreprisedækning: Kun ekstern dækning	17
5.4	Eksternt forsikret: Rejseforsikring	18
5.5	Eksternt forsikret: Ledelsesansvarsforsikring	18
5.6	Ikke omfattet af forsikring: Skader som dækkes af forvaltning / enheders eget budget	19

1 Risikostyringspolitik

Det er Københavns Kommunes politik, at kommunens medarbejdere via løbende risikovurdering, forebyggende og risikobegrænsende initiativer, sikres bedst muligt mod de risici medarbejderne kan blive udsat for.

Københavns Kommune har desuden en ambition om, at ingen institutioner og serviceydelser må lukke på grund af skader, uro eller tekniske driftsforstyrrelser, der kunne være undgået ved planlægning og rettidig omhu.

Det betyder blandt andet, at Københavns Kommunes bygninger skal have en robusthed, der gør institutioner og forvaltninger i stand til at opretholde eller hurtigst muligt reetablere drifts- og serviceniveauerne uanset, hvilke hændelser der indtræffer.

Målet med Risikostyringspolitikken er at fastlægge de overordnede rammer for kommunens sikring af personer, værdier, ting og øvrige interesser, der er knyttet til kommunen og kommunens drift.

Kommunens risici skal løbende identificeres og vurderes med henblik på, at kommunens ledelse kan tage stilling til, i hvilket omfang man ønsker at afdække, reducere eller forebygge kommunens risici.

Forebyggelsesmæssigt er der sammenhæng mellem små og store skader. En storskade kan blive udløst af en helt anden årsag, f.eks. et indbrud, hærværk eller leg med ild som følge af kedsomhed. Mange små skader øger derfor risikoen for storskader, da en af de små skader før eller siden vil udvikle sig uheldigt og blive til den helt store skade, f.eks. en brand eller vandskade.

Kommunens indsats rettes dels mod at undgå eller minimere storskader, herunder sikring mod bygningsskader som følge af brand, rørbrud og skybrud, samt sikring af byggepladser mod indtrængen og ildspåsættelse, men det er ligeledes vigtigt med en indsats i institutionerne mod de (umiddelbart) små skader.

Nogle af kommunens bygninger lever ikke op til at minimere risikoen for storskader, herunder via øget brandsektionering, automatisk brandalarmering, sikring af affald og brandbart materiale, samt el-installationer. Risikostyringspolitikken skal understøtte øget fokus på dette.

Risikostyringspolitikken forelægges Økonomiudvalget en gang per valgperiode og ekstraordinært, hvis kommunens risici ændrer sig væsentligt.

1.1 Model for risikostyring

Kommunen vil arbejde ud fra følgende principmodel:

Fase	Kommentar
Identifikation af risici	F.eks. ud fra anvendelse og geografi
Vurdering af risici	Dels sandsynligheden for, at en skade kan opstå, samt største sandsynlige skade
Eliminering eller reduktion af risici	F.eks. via sikring og ændrede forhold
Begrænsning af opståede skader	Alarmeringssystemer – skadebegrænsende foranstaltninger
Overførsel af risici	F.eks. via aftaler om ansvar
Registrering af hændelse	Etablering af erfaringsregistrering
Risikofinansiering	Forsikring – (selvrisiko / selvbehold) og forebyggelse

Via modellen identificeres risikoområder og trusler, der indenfor kommunens virksomhed, aktiviteter og ydelser kan påføre kommunen væsentlige økonomiske tab og vurderes løbende af ledelsen med henblik på, at:

- Skaffe sig tilstrækkelige informationer gennem risikovurdering af kommunens risici
- Følge op og sikre sig pålideligheden heraf
- På baggrund heraf begrunde, dokumentere og argumentere for særlige forsikringsbare risici, hvor forsikring er fravalgt.

Kommunens mål er derfor at forebygge efter en målrettet udvælgelse af bygninger og tiltag, ud fra kommunens vedtagne standarder for risici, tiltag og skadeshistorik, f.eks. efter:

- Værdi / størrelse af bygning
- Anvendelse (f.eks. folkeskoler / ungdomsklubber, døgninstitutioner mv.)
- Placering / udsathed geografisk (hot spots)
- Historik
- Skadestype:
 - Storskader forebygges primært på forvaltningsniveau.
 - Småskader forebygges primært decentralt i institutionerne.

Økonomiforvaltningen forelægger årligt Økonomiudvalget en årsrapport for forsikringsområdet. Det gøres i første kvartal, for det afsluttede regnskabsår. Risikorapporten indeholder som minimum:

- En opgørelse af udgifterne til kommunens forsikrings-skader
- Oversigt over væsentlige ændringer i kommunens aktivportefølje
- Oversigt over budgetlagte initiativer til forebyggelse og risikominimering

2 Forsikring

Formålet med risikostyringspolitikken er:

- At fastsætte ansvar og roller for forsikringsområdet.
- At fastsætte de overordnede retningslinjer for kommunens interne og eksterne forsikringsdækning.
- At fastsætte de overordnede forretningsgange for forsikringsområdet, herunder at sikre et komplet overblik over kommunens aktiver og ansvaret for afdækning af kommunens risici i balance med kommunens risikovillighed for tab.

Det er Økonomiudvalget (ØU), som jævnfør § 13 i Styrelsesvedtægt for Københavns Kommune, fastsætter reglerne for, ”i hvilket omfang Københavns Kommunes værdier skal forsikres”.

Kommunens samlede forsikringsadministration er reguleret i henhold til følgende:

- Denne risikostyringspolitik, som vedtages i ØU for valgperioden.
- De interne policer, som godkendes af ØU som bilag til risikostyringspolitikken. De interne policer beskriver den konkrete dækning og er primært rettet mod den forsikringsansvarlige i hver forvaltning.
- De eksterne forsikringsaftaler som indgås via udbud og godkendes i ØU / BR ved indgåelse, hvorefter dækningen træder i kraft internt.
- Vejledninger til institutionerne om forsikringsordningen, som løbende kan opdateres.
- Den interne økonomi i ordningen reguleres via budgetprocessen, samt i særskilte indstillinger til ØU. Sager med bevillingsmæssige ændringer skal ligeledes i BR.

Risikostyringspolitikken beskriver hvorledes og i hvilket omfang kommunen forsikrer sine værdier, samt hvordan kommunens interne forsikringsprogram skal være sammensat. Ligeledes er formålet at beskrive kommunens interne ansvarsfordeling vedrørende forsikring af kommunens aktiver.

2.1 Selvforsikring

Københavns Kommune har ret til at være selvforsikret på lovpligtige forsikringer. Selvforsikring betyder, at Københavns Kommune selv afholder udgiften til skader.

Det er Københavns Kommunes risikostyringspolitik primært at være selvforsikret og kun vælge ekstern dækning for katastrofeligende skader. Ekstern forsikring benyttes således kun, når kommunens maksimale skade vurderes for udgiftstung til at kommunen kan bære det, eller i tilfælde hvor ekstern dækning giver kommunens ansatte adgang til nødvendig ekspertise, f.eks. ved rejser i udlandet.

Da institutionerne ikke selv skal bære hele udgiften ved forsikringskader, er der derfor oprettet en intern forsikringsordning for kommunens institutioner. Den interne forsikringsordning skal således afholde differencen mellem den interne selvrisiko og op til en eventuel ekstern selvrisiko. Den interne dækning fremgår som bilag til denne politik.

3 Ansvarsfordeling

Københavns Kommunes styreform med delt adm. ledelse indebærer, at borgmestrene indenfor hver deres udvalgsområde har det administrative ansvar for at administrere egne aktiver, herunder registrering i den interne ordning, samt for de ulykker og skader, som måtte ske indenfor deres forvaltnings område.

Borgerrepræsentationens beslutning om at etablere interne forsikringsordninger for hele kommunen, på tværs af forvaltningerne, har den konsekvens, at overborgmesteren og borgmestrene skal varetage administrationen af erstatningssager indenfor deres respektive forvaltningsområder, indenfor rammerne af forsikringsordningen.

Uanset den tværgående forsikringsordning er det således fortsat den enkelte borgmester / forvaltning, som overfor Borgerrepræsentationen og Økonomiudvalget har det administrative ansvar, herunder for håndtering af skader og afgørelsen af et evt. eksternt erstatningskrav.

Overborgmesteren / Økonomiforvaltningen har ansvaret for administrationen af selve forsikringsordningerne og bevillingerne hertil, herunder for interne erstatninger fra forsikringsordningen, men ikke for afgørelsen af eksterne erstatningsudbetalinger vedr. konkrete forsikringsbegivenheder indenfor fagforvaltningernes områder.

Skadebehandlingen af refusioner (erstatninger) fra den interne ordning hører under Økonomiforvaltningen (der anvendes pt. eksternt leverandør af skadebehandling), hvorfor ansvarsfordelingen i den konkrete skadebehandling håndteres således:

- Den eksterne skadebehandler vurderer om den pågældende forvaltning er ansvarlig (ved ansvarsskader).
- Den eksterne skadebehandler vurderer om der er grundlag for refusion (erstatning minus selvrisiko) for eksterne erstatninger (eller intern erstatning, minus selvrisiko, for interne skader) fra de interne forsikringsordninger, i henhold til de interne / eksterne policer.
- Vurdering af erstatningsansvar og grundlag for refusion fra de interne ordninger fra den eksterne skadebehandler sendes til godkendelse hos den forsikringsansvarlige i pågældende fagforvaltning.
- Såfremt den eksterne skadebehandler og forvaltningens forsikringsansvarlige ikke er enige om vurderingerne, inddrages forsikringssekretariatet i KS.
- Er forsikringssekretariatet ikke enig i fagforvaltningens begrundelse, må sagen forelægges for ØU og BR med henblik på stillingtagen til forvaltningens begrundelse for ændringer.

3.1 Økonomiudvalget

Økonomiudvalget har det overordnede ansvar for fastlæggelse af kommunens risikostyringspolitik. I risikostyringspolitikken fastlægges retningslinjer for, hvad der skal forsikres, og hvordan ansvarsdeling og kompetence er fordelt mellem Økonomiudvalget, Økonomiforvaltningen og fagforvaltningerne.

Økonomiudvalget fastsætter den samlede interne præmie og interne selvriskici i budgetprocessen.

3.2 Økonomiforvaltningen

Økonomiforvaltningen skal sikre at kommunens forvaltninger, enheder og institutioner har et højt fokus på forebyggelse, både for små skader, hvor selvriskoen er afgørende, og for storskader, hvor det er nødvendigt med særlige tiltag.

De centrale indsatser via ØKF skal primært handle om at undgå og minimere storskader.

Det er Økonomiforvaltningens ansvar:

- kontinuerligt at arbejde med udvikling og forbedring af kommunens risikobillede, således at der kan opbygges tillid hos aktører på forsikringsmarkedet i forhold til kommunens samlede risikostyring,
- at samarbejde med de øvrige forvaltninger og enheder arbejde fokuseret med skadesfrekvens og hurtig sikring,
- at udarbejde risikoinformationer, data og analyser i forhold til fremadrettede strategier på området.

Økonomiforvaltningen har ansvaret for, at kommunens forsikringer er i overensstemmelse med risikostyringspolitikken, samt at Økonomiudvalget har det bedste mulige grundlag for at beslutte, hvorledes kommunens værdier skal sikres og/eller forsikres.

Økonomiforvaltningen har ligeledes ansvaret for løbende at holde kommunens interne forsikringspolicer og vejledninger ajourført. På områder hvor der er eksterne forsikringspolicer, følger den interne dækning de eksterne policer, med mindre andet fremgår særskilt af den politiske godkendelse af eksterne forsikringsaftaler. Interne policer og vejledninger ajourføres med eventuelle ændringer i eksterne forsikringsaftaler.

På områder hvor kommunen er helt selvforsikret udarbejder Økonomiforvaltningen interne policer på markedslignende vilkår.

Økonomiforvaltningen administrerer den interne præmieopkrævning, herunder de underliggende satser inden for den samlede ramme, som er fastsat i Budgetprocessen, samt opkrævningsproceduren. Ligeledes har Økonomiforvaltningen ansvaret for skadebehandlingen administreres i henhold til ordningens principper, herunder fortolkning af kommunens interne forsikringspolicer, samt skadebehandling i forhold til erstatninger fra den interne ordning.

3.2.1 Ekstern forsikringsrådgivning

Forsikringsadministrationen har ansvaret for, i tilstrækkelig grad, at søge ekstern forsikringsrådgivning og løbende evaluere, hvordan kommunen bedst rådgives. Eksterne forsikringsrådgivere skal som udgangspunkt minimum have en ansvarsforsikring for 50 mio. kr.

3.2.2 Ekstern skadebehandling

Forsikringsadministrationen har ansvaret for, at skader vurderes i henhold til den interne ordning policer, principper, samt almindelig branchestandard. Forsikringsadministrationen i evaluerer løbende, hvordan kommunen bedst rådgives og kan i den forbindelse vælge ekstern skadebehandling. Ved ekstern skadebehandling vurderer leverandøren, på vegne af Økonomiforvaltningen, om der er grundlag for refusion fra den interne ordning, herunder erstatningsansvaret ved ansvarsskader.

Forvaltningerne kan således få skadebehandlet alle skader under den interne forsikringsordning, samt få rådgivning om konkrete skader via den eksterne skadebehandler, som er finansieret via forsikringsordningen.

I det omfang forsikringsordningen har udbetalt refusion til en forvaltning for en dækningsberettiget skade, overtager forsikringsordningen kravet om regres, hvor der er en erstatningsansvarlig skadevolder, og forsikringsordningen foretager nødvendige skridt til inddrivelse af regres.

3.2.3 Valg af forsikringssystem

Forsikringsadministrationen har ansvaret for valg af IT-system til den løbende forsikringsadministration, hvilket evalueres løbende i forhold til øvrige tilgængelige systemer.

3.2.4 Byggeri København (ByK)

Ved om- til- og nybyggerier er det ByKs ansvar at implementere sikringstiltag i byggeprojektet, som i videst mulige omfang undgår eller minimerer risikoen for storskader, herunder:

- Forbedret brandsektionering i alle om- og tilbygninger af eksisterende bygninger.
- Implementere automatisk brandalarmering (ABA) og automatiske branddørslukkere (ABDL) ved alle om- og tilbygningsprojekter for folkeskoler, samt på øvrige udsatte bygninger, herunder anvendelsesmæssigt, f.eks. institutioner til unge, eller geografisk i forhold til udsatte områder.
- Ved VVS arbejder skal der implementeres alarmering eller læksikring på vandinstallationer.
- Ved kloakarbejder skal der indarbejdes skybrudssikring, som højtvandslukkere og tilbageløbsstop.
- Byggepladser skal vurderes for risikoen for brand, og ved risiko for påsat brand skal der implementeres TV-overvågning med tilkald af alarmpatrulje ved hændelser.

ByK skal ligeledes udpege én forsikringsansvarlig med ansvar for:

- at ByKs daglige forsikringsadministration sker i overensstemmelse med risikostyringspolitikken,
- at indberette ByKs entrepriser, der skal dækkes af den interne forsikringsordning eller eksterne forsikringer, samt løbende at indberette ændring i aktivsummer på eksisterende bygninger, i henhold til ByKs entrepriser,
- at acceptere eller afvise ansvarskrav på vegne af ByK,
- at sikre præmiebetaling af ByKs projekter til den interne forsikringsordning (ansvaret for datafangsten).

3.2.5 Københavns Ejendomme (KEjd)

KEjd har ansvaret for løbende at implementere tekniske installationer til sikring mod bygningsskader, som kan undgå og/ eller minimere skader. Det vil primært sige:

- Sikring mod bygningsskader som følge af brand
- Sikring mod bygningsskader som følge af rørbrud
- Sikring mod bygningsskader som følge af skybrud

KEjd har ansvaret for tekniske installationer til sikring mod bygningsskader, men kan viderefakturere udgifter til lejerne, herunder installation, service og øvrige driftsudgifter. Det gælder både myndighedskrævede og frivillige installationer, f.eks. automatiske brandalarmeringsanlæg. Institutionerne står dog for den daglige drift af automatiske brandalarmering (ABA).

Da KEjd håndterer udskiftningen af ruder på vegne af institutionerne, er det KEjds ansvar løbende at vurdere om der skal udskiftes til hærværkssikrede ruder på udsatte steder, samt rådgive om øvrige tiltag til forebyggelse af hærværk. En beslutning om at udskifte ruder tages i samråd med fagforvaltningen.

I den løbende vedligeholdelse af kommunens bygninger skal KEjd på baggrund af konkrete analyser og vurderinger, indarbejde sikringstiltag, som i videst mulige omfang undgår eller minimerer risikoen for storskader, herunder:

- Minimere risikoen for påsatte brande i affaldscontainere og skraldespande.
- Minimere risikoen for brandsmitte til bygninger ved brand i affaldscontainere, skraldespande og øvrige brandbart oplag.
- Øge robustheden overfor skybrud i kældre mv. via terrænregulering, højt vandslukkere, samt løbende reducere af vandsugende bygningsdele / bygningsmaterialer.

Det er KEjds ansvar at anmelde alle skader på kommunens bygninger med fyldestgørende beskrivelse af skaden, angivelse af kvalificeret skøn over forventet skadesudgift, samt indsendelse af nødvendigt dokumentation for beskadigede genstande og afholdte udgifter, i henhold til gældende frister.

Derfor skal KEjd ligeledes udpege én forsikringsansvarlig, med ansvar for:

- at KEjds daglige forsikringsadministration sker i overensstemmelse med risiko-styringspolitikken,
- at indberette KEjds aktiver, der skal dækkes af den interne forsikringsordning eller eksterne forsikringer, samt løbende at indberette ændring i aktivsummer på eksisterende aktiver, herunder alle kommunens bygninger,
- at indberette ByKs entrepriser, der skal dækkes af den interne forsikringsordning eller eksterne forsikringer, samt løbende at indberette ændringer til disse,
- at acceptere eller afvise ansvarskrav på vegne af KEjd,
- at sikre præmiebetaling af KEjds aktiver til den interne forsikringsordning (ansvaret for datafangsten).

3.2.6 Hovedstadens Beredskab

I henhold til denne risikostyringspolitik har Hovedstadens Beredskab følgende opgaver:

Brandteknisk byggesagsbehandling

I forbindelse med den brandtekniske byggesagsbehandling er det beredskabets ansvar at rådgive om risici, så økonomiske og driftsmæssige tab undgås eller begrænses. Dette sker på baggrund af en kortlægning af risici i relation til byggerier baseret på erfaringer fra tidligere byggeprojekter og erfaringer fra indsatser. Herunder rådgives om risici, så økonomiske og driftsmæssige tab så vidt muligt undgås eller begrænses.

Analyser

Hovedstadens Beredskab udarbejder kvartalsvise analyser, der viser udvikling for bestemte typer hændelser (hotspotanalyser) i kommunen, herunder brande i bygninger og mindre brande i det fri, samt indbrud. Analyserne deles med forvaltningernes forsikringsansvarlige, så tiltag kan iværksættes inden skaden sker.

Efter hændelser vil beredskabet hjælpe de berørte institutioner mv. med rådgivning, og evt. forslag til sikringstiltag, der kan nedbringe antallet af hændelser.

Forebyggelse

Som en del af det forebyggende arbejde (tilsynsdel) har beredskabet kontakt med institutioner og virksomheder i kommunen. Samtidig med gennemførelse af de lovpligtige eftersyn (brandsyn) kan forvaltningerne tilkøbe at beredskabet foretager et sikringssyn, samt vejleder og rådgiver omkring risici og sikringstiltag, f.eks. indbrudsalarmer mv.

3.3 Fagforvaltningerne

Forvaltningen har det overordnede ansvar for medarbejdere, brugere og borgere inden for eget forvaltningsområde. Den enkelte forvaltning har ansvaret for at nedbringe forvaltningens samlede skadesniveau ved, i videst muligt omfang, at forebygge, undgå og minimere skadesomkostninger.

Forvaltningerne er forpligtiget til, at udpege én i forvaltningen, der er ansvarlig for administration af den interne forsikringsordning i pågældende forvaltning (forsikringsansvarlig).

Den forsikringsansvarlige har ansvar for:

- at den daglige forsikringsadministration sker i overensstemmelse med risikostyringspolitikken,
- at indberette aktiver, der skal dækkes af den interne forsikringsordning, samt løbende at indberette ændringer i aktivsummer på eksisterende aktiver,
- at forebyggende indsatser og tiltag registreres i forsikringssystemet under pågældende lokation / adresse (eller evt. i andet tilsvarende IT – system til sikringsregistrering), herunder:
 - automatisk indbrudsalarmering (AIA),
 - automatisk brandalarmering (ABA),
 - TV – overvågning (TV-O) mv.
- at vejlede forvaltningens medarbejdere i, hvordan skader og erstatningskrav skal indberettes i kommunens forsikringssystem, og bistå i skadebehandlingen om-

kring forvaltningens interne processer, samt vejlede forvaltningens medarbejdere i, hvordan skader forebygges,

- at acceptere eller afvise ansvarskrav (i samarbejde med den eksterne skadebehandler) på vegne af forvaltningens institutioner i overensstemmelse med kommunens styreform jf. afsnit 3,
- at sikre data til præmiebetaling på forvaltningens aktiver til den interne forsikringsordning (ansvaret for datafangsten).

Forvaltningerne skal selv afholde egne administrative udgifter til forsikringskader herunder eventuel ekstern bistand, herunder forsikringsmæssig, juridisk / advokatbistand eller takseringsmæssig bistand, som ikke er en del af den fælles ordning. Forsikringsordningen afholder kun udgiften til den fælles skadebehandling, jf. afsnit 3.2.2, samt eventuelle advokatomkostninger, såfremt der er gennemført retssag i henhold til aftale med forsikringsordningen.

3.3.1 Teknik og Miljøforvaltningen (TMF)

TMF har ansvaret for kommunens skybrudsstrategi. Derudover har TMF et særligt ansvar som vejmyndighed og byggemyndighed.

Risikoen for store brandskader i kommunens bygninger skal minimeres. Ved alle ombygninger af kommunens bygninger skal TMF derfor stille krav om forbedret brandsikring og brandsektionering i henhold til kravene i nyeste bygningsreglement. Det indebærer at TMF som byggemyndighed har ansvaret for at indarbejde automatisk brandalarmering (ABA-anlæg), samt indarbejde forbedret brandsektionering i henhold til kravene i nyeste bygningsreglement, i alle byggetilladelser til om- og tilbygning af kommunens bygninger og alle kommunale nybyggerier.

3.4 Institutioner og decentrale enheders ansvar

Institutioner og enheder har det daglige ansvar for at medarbejdere, brugere og borgere kan færdes i institutionen uden fare for at komme til skade.

Det er desuden institutionernes ansvar at gennemføre den løbende praktiske forebyggelsesindsats i institutionen, så skader på kommunens bygninger undgås og/ eller minimeres, herunder minimere risikoen for skader som følge af påsatte brande i affaldscontainere og skraldespande, samt minimere mængden af brandbart oplag.

De vigtigste råd til den praktiske forebyggelse fremgår af bilaget: Gode råd til forebyggelse.

Det er institutioners ansvar at anmelde alle institutionens skader med fyldestgørende beskrivelse af skaden, angivelse af kvalificeret skøn over forventet skadesudgift, samt indsendelse af nødvendig dokumentation for beskadigede genstande og afholdte udgifter, i henhold til gældende frister.

4 Kommunens forsikringsordning: Hvem er omfattet?

Kommunens interne og eksterne forsikringer omfatter kommunens forvaltninger, institutioner og ansatte.

For selvejende institutioner gælder, at disse alene er omfattet af kommunens forsikringer i det omfang, at de har anmodet herom og en aftale er indgået med Økonomiforvaltningen, samt at deres aktiver er oprettet i forsikringsregistret.

Forsikringsregistret er grundlaget for, hvilke aktiver der betragtes som forsikret af den interne solidariske ordning.

4.1 Hvad er omfattet af forsikringsordningen: Forsikrede aktiver

I kommunens forsikringsregister skal alle kommunens aktiver registreres enkeltvis, herunder

- bygningsaktiver (samt løsøret),
- løsøreaktiver i 3. mands lejemål
- motorkøretøjer.

Til- og afmelding af aktiver foretages af forvaltningerne ved deres adgang til forsikringsregistret (Insubiz), med forsikringsmæssige oplysninger om det pågældende aktiv.

Herudover skal hver forvaltning hvert år opgøre sin samlede årlige entreprisomsætning, til brug for intern og ekstern præmieopkrævning for forsikring af virksomheder.

4.1.1 Forsikringsregister (Insubiz)

Forvaltningerne er ansvarlige for at forsikringsregistret altid er opdateret med alle aktiver = motorkøretøjer og lokationer (m², anvendelse og nyværdi) således, at kommunen undgår ekstern underforsikring. Aktiver som ikke er oprettet i forsikringsregistret er ikke omfattet af den interne forsikringsordning.

Forsikringsregistret danner grundlag for Økonomiforvaltningens årlige præmieopkrævning. Præmieopkrævningen sker for et helt år ad gangen og der sker derfor ikke refusion uagtet opsigelse midt i året, mens der heller ikke sker delopkrævning ved tilmelding i løbet af året.

4.2 Anmeldelse af forsikringsskader

Institutioner og enheder skal anmelde alle forsikringsskader i forsikringsregistret, uanset beløb. Dette skal ske umiddelbart, dog senest 14 dage efter skaden ved skybrud og større brandskader. Ved øvrige mindre skader dog senest to måneder efter skaden er sket eller kravet er modtaget. Overholdes dette ikke fortaber institutionen retten til dækning. Der kan ikke udbetales refusion fra intern forsikringsordning, uden fyldestgørende anmeldelse af skaden. Alle skader skal dokumenteres. Skader over intern selvrisiko skal kunne fotodokumenteres.

Økonomiforvaltningen tager stilling til, om skader er dækningsberettiget ud fra gældende interne policer. Der anvendes pt. ekstern leverandør af skadebehandling, som er finansieret via forsikringsordningen. Den eksterne skadebehandler vurderer, om der er grundlag for refusion fra den interne ordning, herunder erstatningsansvaret ved ansvarsskader. Forvaltningerne kan således få skadebehandlet alle skader under den interne forsikrings-

ordning, samt få rådgivning om konkrete skader via forsikringsordningens eksterne skadebehandlere.

Kendskab til gerningsmænd, herunder mistanke, skal oplyses ved anmeldelsen til forsikringssystemet, med henblik på eventuel regres. Alternativt bortfalder retten til erstatning fra de interne ordninger. Ledelsen skal vurdere om kriminelle forhold skal politianmeldes, særligt i forhold til børn under den kriminelle lavalder.

Refusioner fra intern forsikringsordning skal udbetales løbende når institutionen har afholdt udgiften, og dokumentation for afholdte udgifter skal derfor fremsendes straks og senest to måneder efter betaling, ellers bortfalder refusion. Det vil sige, at fakturaer for udbedringer skal fremsendes til refusion senest to måneder efter betaling.

For kaskoskader og løsøreskader gælder, at reetableringsudgiften og den interne refusion skal være afregnet med den interne forsikringsordning senest 12 måneder fra skadedato. I modsat fald bortfalder refusionen fra intern ordning.

Det er anmelders ansvar, at estimatet / reserven for samlede skadeudgifter løbende opdateres i Insubiz, ved kendskab til ændringer, for at sikre rettidig håndtering af eventuelle merforbrug i den interne forsikringsordning.

4.2.1 Hensættelse ved ansvarskrav

Forvaltningen har pligt til løbende at vurdere den nødvendige hensættelse til hvert enkelt ansvarskrav. Det vil sige, at skadens økonomiske omfang skal vurderes ved anmeldelsen, samt efterfølgende når der fremkommer yderligere oplysninger om omfang og udgifter. Alle åbne skader skal genvurderes hvert halve år, samt ved årsregnskabet, hvor forvaltningen skal revurdere alle åbne skader i forhold til om den enkelt hensættelse er retvisende.

4.2.2 Regres

I det omfang forsikringsordningen i henhold til de interne policer har udbetalt refusion for en dækningsberettiget skade, overtager forsikringsordningen kravet om regres, hvor der er en erstatningsansvarlig skadevolder, og forsikringsordningen vurderer om det er muligt at inddrive regres via skadevolders eventuelle forsikringsdækning.

4.3 Præmie

Via præmieopkrævning finansieres den interne forsikringsordning, herunder skader, eksternt forsikring og administration.

Præmien skal fordeles efter principper som deler kommunens risiko solidarisk mellem forvaltningerne, samt giver et positivt incitament til forebyggelse. En afvejning mellem de to hensyn skal sikre fokus på forebyggelse, og derved nedbringe antallet af kommunens samlede skader.

Økonomiforvaltningen indeksregulerer årligt forsikringssummerne for bygninger og løsøre.

Økonomiforvaltningen opkræver præmie årligt på baggrund af de registrerede aktiver i forsikringsregistret pr. januar måned. Den samlede præmieopkrævning fastsættes i budgetprocessen, hvor fordelingsnøgler og præmiesatser ligeledes fastsættes.

4.4 Selvrisiko

Selvrisiko er et instrument til at skabe incitament til skadeforebyggende tiltag. Den interne selvrisiko skal være fastsat således, at udgiften ved skader kan håndteres inden for en gennemsnitsinstitutions budget, og samtidig således, at der er et stærkt incitament for skadeforbyggende tiltag.

I henhold til risikostyringspolitikken skal selvrisiko for den interne ordning minimum være:

- Ansvar: 20.000 kr.
- Løsøre: 20.000 kr.
 - dog 40.000 for brandskader
- Bygning (ikke under entreprise): 50.000 kr.
 - dog 100.000 for brandskader
- Entreprise (brand): 250.000 kr.,
 - dog 500.000 kr. ved manglende efterlevelse af retningslinjer for varmt arbejde.
- Motorkøretøjer, knallerter og el-cykler (fra 2018 og frem):
 - Nyværdi op til 50.000 kr.: 3.000 kr.
 - Nyværdi op til 250.000 kr.: 10.000 kr.
 - Nyværdi op til 500.000 kr.: 13.000 kr.
 - Nyværdi op til 800.000 kr.: 15.000 kr.
 - Nyværdi over 800.000 kr.: 20.000 kr.

4.5 Erstatningsprincip og vurdering af tab

En institution må ikke tjene på, eller have fordel af en forsikringssskade, hvilket ligeledes er grundlaget for forsikringsaftaleloven.

Derfor skal forsikringsordningen kun erstatte (refundere) reelle interne økonomiske tab, som overstiger den interne selvrisiko, og kun i det budgetår hvor udgiften er afholdt. Bygninger erstattes som udgangspunkt til nyværdi, mens øvrige interne erstatninger (refusioner) opgøres efter dagsværdi, med mindre kravene til nyværdi er opfyldt. For rent interne skader, kan institutionerne som administrativ lettelse anvende kontanterstatning.

Forvaltninger og institutioner har pligt til at begrænse den konkrete skadesomkostning. I forhold til meromkostninger og lignende, hvor der ofte vil være mulighed for forskellige løsninger / udbedringer, skal forsikringsordningen kun afholde udgiften til den billigste lovlige løsning, mens forvaltningen selv skal afholde den overskydende udgift ved valg af løsninger med højere / dyrere kvalitet.

5 Forsikringsprogram

Københavns Kommunes forsikringsprogram er i henhold til risikostyringspolitikken opdelt imellem eksterne policer, hvor kommunen har tegnet forsikring ved en ekstern leverandør, og interne policer, der udgør fundamentet af en solidarisk fordeling af risiko mellem forvaltningerne.

Forsikringsprogrammet opdeler de forskellige risici i følgende:

- Risici der er selvforsikret eksternt, men er omfattet af intern forsikringsordning.
- Risici der er omfattet af eksterne forsikringsløsninger, og som er omfattet af intern forsikringsordning, op til den eksterne dækning.
- Enkeltrisici der skal forsikres eksternt (entrepriser), som ikke er omfattet af intern forsikringsordning.
- Risici der er eksternt forsikret, som rejseforsikring.
- Risici der hverken er omfattet af ekstern forsikring eller af intern forsikringsordning, se afsnit 5.6.

5.1 Selvforsikret, med intern forsikringsordning: Ansvar og motorkøretøjer

Kommunens interne forsikringsordning sikrer en solidarisk fordeling af risici mellem kommunen forvaltninger. Den interne ordning omfatter:

- Motorkøretøjsforsikring for ansvar og kasko.
- Erhvervsansvarsforsikring, dog ikke for entrepriser, hvor der skal tegnes særskilt forsikring.

Det er den enkelte borgmester / forvaltning, som overfor Borgerrepræsentationen og Økonomiudvalget har det administrative ansvar for håndtering af skader og afgørelsen af eksterne erstatningskrav.

Forvaltninger og enheder kan ikke gøre ansvar gældende overfor hinanden, i forhold til dækning fra den interne forsikringsordning. Eventuelle interne aftaler mellem forvaltningerne om intern erstatning, samt afholdelse / fordeling af skadesudgifter er ligeledes den interne forsikringsordning uvedkommende.

5.2 Ekstern katastrofedækning, med intern forsikringsordning: Bygninger og løsøre

Bygninger og løsøre indgår i den interne forsikringsordning, men genforsikres eksternt efter et princip om at sikre kommunen mod væsentlige økonomiske konsekvenser. Bygninger forsikres som udgangspunkt efter nyværdiprincippet.

5.2.1 Ekstern genforsikring - katastrofedækning

Københavns Kommune har de senere år haft vanskeligt ved at opnå ekstern forsikring af bygninger og løsøre på gunstige vilkår. Økonomiforvaltningen og kommunens forsikringsmægler har vurderet at nogle dækninger er vanskelige eller uøkonomiske at opnå ekstern forsikring på, hvorfor disse dækninger ikke er eksternt forsikret.

Den nuværende bygnings- og løløreforsikring i Protektor m.fl. har en ekstern selvrisiko på 50 mio. kr. Bygningsforsikringen dækker brand på *eksisterende bygninger* under entreprise, men ikke brand på nybyggerier under entreprisen.

Forvaltningerne skal derfor tegne ekstern entrepriseforsikring, inklusiv branddækning, ved alle nybyggerier af bygninger, herunder fritstående tilbygninger, så forvaltningerne er eksternt forsikret. Se afsnit 6.3 om entrepriser.

5.2.2 Intern forsikringsordning

Bygnings- og løløreforsikring: Dækning for brand, storm, skybrud, vandskade ved rørbrud og indbrudstyveri. For de dækninger som ligeledes er forsikret eksternt, er de gældende policebetingelserne i den eksterne dækning ligeledes gældende for den interne dækning.

Intern police er vedlagt som bilag. Følgende skal fremhæves:

- Fredede bygninger kan kun blive forsikret på 1. risikobasis, altså med maksimal erstatningssum.
- Tomme / ubenyttede bygninger, samt midlertidige og barak bygninger: Erstattes til *dagsværdi* ved genopførsel, ellers kun nedrivningsomkostninger.
- Møbler og inventar som *ikke anvendes / opmagasineres* i kældre og lofter erstattes ikke af den interne forsikringsordning. Bestemmelsen gælder kun lokaler, der ifølge byggetilladelsen ikke er indrettet til permanent ophold. Der er dog dækning for genstande, som er 'i brug' men kun bruges lejlighedsvis som f.eks. valg- og eksamensborde, bogdepoter og lignende.
- Løløre, indbo og genstande på gulve i kældre: Løløre i kældre skal være hævet 40 cm over gulv for erstatning. Bestemmelsen gælder dog kun lokaler i kælderplan, der ifølge byggetilladelsen ikke er indrettet til permanent ophold.

5.3 Eksternt forsikret: Entrepriser og anlægsarbejder

Entrepriser og anlægsarbejder indebærer særlige risici, herunder for skader på kommunens egne eller andres bygninger.

Entrepriseskader er i henhold til kommunens risikostyringspolitik ikke omfattet af kommunens interne forsikringsordning.

5.3.1 Branddækning af eksisterende bygninger under entrepriser

Brand på eksisterende bygninger er omfattet af den eksterne property-forsikring, også under entrepriser. Her gælder en selvrisiko på 50 mio. kr. pr. skade for Københavns Kommunes interne forsikringsordning.

Da entrepriser medfører en forøget risiko for skader på kommunens bygninger er det kommunens Risikostyringspolitik at sikre en høj agtpågivenhed for de udførende entreprenører. Brand på eksisterende bygninger, under entrepriser, er omfattet af intern forsikringsordning, hvor der for de enkelte forvaltninger gælder en selvrisiko på 250.000 kr., dog med selvrisiko på 500.000 kr. ved manglende efterlevelse af retningslinjer for varmt arbejde.

Ved entrepriser på eksisterende bygninger kan entreprenører i henhold til AB92 / ABT93 meddækkes for brand i den interne forsikringsordning.

Præmien for branddækning for entrepriser på eksisterende bygninger fastsættes til 1 promille af entreprisens summen pr. år. Præmien for branddækning af entrepriser opkræves til en pulje i KS. Puljen anvendes til øget forebyggelse mod brandskader (f.eks. frivillige automatiske brandalarmeringsanlæg (ABA-anlæg) og TV-overvågning), som kan minimere antallet eller størrelsen af brandhændelser. ByK / KEjd kan indarbejde disse tiltag i de konkrete projekter. Overskydende midler anvendes til brandsikring af øvrige udsatte bygninger.

5.3.2 Pligt til at tegne ekstern branddækning af nybyggerier under entreprisen

Forvaltningerne skal i henhold til kommunens Risikostyringspolitik tegne ekstern entreprisforsikring, inklusiv branddækning, ved alle nybyggerier af bygninger, herunder fritstående tilbygninger, så forvaltningerne er eksternt forsikret. Selvrisikoen for brandskader skal tilsvarende de eksisterende bygninger minimum være 250.000 kr.

5.3.3 Entreprisedækning: Kun ekstern dækning

Entrepriser og anlægsarbejder (skader på selve entreprisen / anlægsarbejdet), herunder stormdækning er i henhold til kommunens risikostyringspolitik ikke omfattet af kommunens interne forsikringsordning.

Såfremt forvaltningen ønsker forsikringsdækning af bygge- og anlægsprojekter (ud over nybygninger), herunder for stormskader i henhold til AB92 / ABT93, skal forvaltningerne tegne ekstern entreprisforsikring.

Det er forvaltningernes ansvar at sikre, at de enkelte anlægs- og entreprisarbejder er omfattet af entreprisedækning. Hvis KEjd / ByK håndterer entreprisen, overtager de dette ansvar fra pågældende forvaltning. Entrepriser anmeldes enkeltvis, inden arbejdets påbe-

gyndelse, til kommunens forsikringsmægler, som sikrer dækning. For entrepriser under 100 mio. kr. kan forvaltningerne alternativt anmelde det samlede anlægs- / entreprisebudget ved årets start og ved årets udgang slutreguleres præmien efter årets realiserede anlægs- og entreprisesum i alt.

Der skal betales forskudspræmie af den budgetterede entrepriseomsætning (anlæg, nybyggeri og til- og ombygning), til den eksterne entrepriseforsikring. Præmien finansieres af den pågældende anlægsbevilling. Alternativt afholder forvaltningen selv alle udgifter til skader som følge af entrepriser, herunder eventuelle skader på andre forvaltningers bygninger og løsøre.

5.4 Eksternt forsikret: Rejseforsikring

Kommunen kan som udgangspunkt alene forsikre sig mod situationer, hvor kommunen vil kunne ifalde erstatningsansvar. De retlige grænser for, hvornår kommunen lovligt må begunstige enkeltpersoner eller en gruppe personer følger af kommunalfuldmagten.

Kommunens forsikring må således ikke gå ud over, hvad der er i kommunens egen interesse, og må ikke udgøre en begunstigelse af personer/personkreds, over for hvem kommunen ikke i øvrigt er ansvarlig.

Kommunen er kun *forpligtiget* til at tegne rejseforsikring for følgende grupper:

- Ansatte på overenskomst i henhold til KTO aftale.
- Folkeskoleelever på skolerejser i henhold til folkeskolelovens § 50, stk. 6, der bestemmer, at "kommunen dækker alle udgifter, hvis afholdelse er en forudsætning for gennemførelsen af ekskursioner og lejrskoler efter § 16, stk. 5, jf. dog stk. 8."

Hjemlen i folkeskolelovens § 50, stk. 5, følger af folkeskolelovens § 2, hvor kommunalbestyrelsen har ansvaret for, at alle børn i kommunen sikres vederlagsfri undervisning i folkeskolen.

5.5 Eksternt forsikret: Ledelsesansvarsforsikring

Københavns Kommune har adskillige poster/hverv i diverse bestyrelser. Økonomiforvaltningen tegner en ledelsesansvarsforsikring der sikrer Københavns Kommunes repræsentanter imod privat økonomisk skadeansvar.

5.6 Ikke omfattet af forsikring: Skader som dækkes af forvaltning / enheders eget budget

Københavns Kommune har valgt at basere sin risikostyringspolitik på kun at vælge ekstern dækning for katastrofelignende skader. Derfor har man oprettet en intern forsikringsordning, herunder for bygning og løsøre, som skulle dække differencen mellem den eksterne dækning og den interne dækning.

Den interne forsikringsordning skal afdække institutionernes risiko for *uforudsete og pludselige* hændelser på normale / eksterne forsikringsvilkår. Der vil dog være hændelser / skader som i henhold til risikostyringspolitikken og de interne policer, hverken er omfattet af ekstern eller intern dækning, enten fordi der ikke er tale områder som falder inden for de typiske forsikringsdækninger eller aktiver, eller fordi skaderne typisk har driftslignende karakter. Denne type hændelser eller skader skal i henhold til risikostyringspolitikken afholdes af institutioner eller fagforvaltningernes eget budget.

Eksempler på vigtige områder som hverken er forsikret eksternt eller i intern ordning:

- Myndighedsansvar
- Broer, moler, havnekajer, strande mv. Ved stormflod heller ikke dækning fra Stormflodsrådet. Dog kan maskinrum til broer, springvand mv. oprettes som bygningsaktiver.
- Insekt, svamp og rådskade i kommunens bygninger.
- Nedbrud af IT, servere mv.: Erstattes kun som følge af dækningsberettiget skade, primært brand.
- Veje, monumenter, statuer, springvand mv. (under åben himmel).
- Parker, træer, boldbaner, idrætsanlæg og lignende (under åben himmel).
- Trafiktavler, elmaster, parkeringsautomater og øvrige vejtekniske anlæg.
- Almindelige arkiver.

Endelig er følgende ikke en del af kommunens fælles forsikringer:

- Museumsgenstande og kunst, både egne og lånte: Der er indgået særskilte policer på det enkelte museum. Dels gælder der særlige vilkår og dels skal præmien indgå i omkostningsberegningen for det specifikke område.
- Aktiver ejet af private, f.eks. beboere dækkes ikke, medmindre kommunen er erstatningsansvarlig.
- Indbo for plejehjemsbeboere mv.: Forsikring er som udgangspunkt beboernes eget ansvar, men enkelte plejehjem har selv tegnet særskilt og fordeler præmien på huslejen, i henhold til gældende regler.